

A l'hora de votar

No hem demostrat fins ara els valencians ser un poble no país particularment dotat per a la política. En els últims cents anys, que són els que compten per a la nostra història d'ara mateix, hem mostrat aptituds notables per a diverses i molt nobles manifestacions de l'esperit individual i col·lectiu, com ara l'horticultura, la pirotècnia, la música de banda i el comerç d'exportació. Però d'aptituds per a l'activitat política, i menys encara per a alguna política mínimament digna, coherent, pròpia i eficaç, n'hem demostrades ben pocs.

Repassem els noms que han representat alguna cosa en la política espanyola de l'últim segle —o dos segles, o tres, tant se val—, i no hi trobarem cap valencià (un tal senyor Semper va ser cap de govern a Madrid, de rebot i a l'ombra ambigua de Lerroux, durant uns mesos del 1934, si és que això val de consol). No és cap casualitat. Potser és senyal d'incapacitat, potser d'indiferència. En qualsevol cas, és senyal que la presència valenciana, el pes del País Valencià, en la vida política de l'estat, ha oscil·lat entre la insignificància i la inexistència. Con ara mateix, exactament.

Hi ha, però, una altra cosa més greu. Repassem la història valenciana del mateix període: ¿on són els noms dels polítics, els partits o els moviments, que hagen significat alguna cosa, algun projecte propi per al país? Per fer les odioses comparacions de sempre, ¿on són els nostres Pi i Margall, Prat de la Riba, Cambó, Macià, Companys, Nin o Comorera? Res. Això té explicacions que ara no són del cas. Però, sobretot, això —la falta d'una història política pròpia— explica moltes de les coses que hem patit i patim.

Explica, per exemple, que tampoc no tenim un present polític propi, que està encara per definir efectivament un *espai polític valencià*. Explica que, políticament, formen part indiferenciada de l'espai espanyol, sense matisos. I

la classe política valenciana, salvant honestes excepcions, accepta aquesta condició com a normal, positiva i desitjable. La campanya electoral que patim ho mostra a bastament, si és que calia demostrar-ho.

I tanmateix, ser una part *indiferenciada* de l'espai polític espanyol no és per al País Valencià un estat positiu ni desitjable. En primer lloc, perquè si l'únic àmbit polític efectiu (els únics partits importants, els únics líders amb nom) que els valencians perceben és l'espanyol, l'àmbit

valencià queda radicalment devaluat, o fins i tot desapareix de la consciència dels ciutadans. En segon lloc, perquè sense la consolidació d'un àmbit polític propi, difícilment —impossiblement— es pot consolidar una identitat nacional.

El nacionalisme valencià és encara només (prehistòria a part) la història d'una generació, la curta història de vint o vint-i-cinc anys. Segurament en aquesta primera etapa *calia* concentrar els esforços en la recuperació lingüística i cultural, i sense aquests esforços no s'haguessen assolit en aquest camp els guanys que s'han aconseguit, i que —si mirem 25 anys enrere— són molts, encara que precaris. Però el fet és que no s'han produït uns progressos paral·lels en el camp de l'acció política. I és hora que es comencen a produir.

En la situació històrica del País Valencià, el nacionalisme polític és necessari, i ho serà encara durant

molt de temps. És necessari que forces polítiques valencianes definesquen un àmbit polític valencià sobre la base d'un projecte nacional propi i autònom. I allò que és necessari ha de ser possible. Comença a ser possible.

L'alternativa, és clar, és seguir votant indefinidament, i indiferentment, partits espanyols. I sembla prou evident que els partits espanyols —el PSOE o els PC, el PRD o el CDS, AP o qui siga—, són exactament això: partits *nacionalment* espanyols. D'això, a l'hora de votar, els valencians haurien de ser-ne ben conscients. L

